

CPTPP THU HÚT CÁC QUỐC GIA NGOẠI KHỐI

Là một trong những Hiệp định thương mại tự do (FTA) thế hệ mới lớn nhất toàn cầu, Hiệp định Đối tác Toàn diện và Tiến bộ xuyên Thái Bình Dương (CPTPP) từ khi được đàm phán, đến ký kết và cả lúc thực thi vẫn luôn là một FTA hấp dẫn, thu hút sự quan tâm của nhiều quốc gia/nền kinh tế chưa phải là thành viên.

Tính tại thời điểm được ký kết, CPTPP là khối liên kết kinh tế lớn thứ 3 thế giới, bao trùm một khu vực thị trường rộng lớn, chiếm khoảng 6,5% dân số thế giới, 13,5% GDP toàn cầu, và 14% tổng thương mại thế giới. Ngoài ra, với 11 quốc gia thành viên trong đó quy tụ nhiều cường quốc kinh tế như Nhật Bản, Canada, Australia, CPTPP sẽ giúp hình thành một chuỗi cung ứng khu vực mới với nhiều cơ hội lớn về hợp tác thương mại và đầu tư. Do đó, mặc dù CPTPP đã đi vào thực thi được gần 3 năm, vẫn có nhiều đối tác bên ngoài bày tỏ quan tâm và mong muốn trở thành thành viên của Hiệp định, trong đó Anh, Trung Quốc, Đài Loan, Ecuador đã chính thức đề nghị gia nhập Hiệp định này.

Anh là quốc gia ngoại khối đầu tiên chính thức nộp đơn đề nghị gia nhập CPTPP vào ngày 1/2/2021, đúng kỷ niệm 1 năm chính thức rời Liên minh châu Âu (EU) với mục tiêu mở ra con đường mới cho thương mại của nước này hậu Brexit. Theo quy định của CPTPP, việc kết nạp thêm thành viên mới phải được sự đồng ý của tất cả các thành viên hiện tại. Đến ngày 2/6/2021, tất cả các thành viên hiện có của CPTPP đã đồng ý cho Anh bắt đầu tiến trình đàm phán gia nhập Hiệp định này. Phiên đàm phán đầu tiên giữa Anh và 11 nước thành viên CPTPP đã bắt đầu từ ngày 28/9/2021.

Tiếp nối sau Anh, Trung Quốc là quốc gia thứ hai sau khi CPTPP có hiệu lực đã chính thức đệ đơn xin gia nhập CPTPP vào ngày 16/09/2021. Động thái này đã nhận được phản ứng trái chiều từ một số thành viên hiện tại của CPTPP. Australia – quốc gia đang có căng thẳng thương mại với Trung Quốc liên quan đến việc nước này áp đặt các biện pháp hạn chế nhập khẩu đối với một số sản phẩm xuất khẩu của Australia – đã tuyên bố phản đối việc Trung Quốc gia nhập CPTPP trừ khi nước này ngừng tấn công các sản phẩm xuất khẩu của họ. Trong khi đó, Malaysia và Singapore đều thể hiện ủng hộ Trung Quốc tham gia vào khối thương mại tự do này. Các nước còn lại chưa thể hiện quan điểm rõ ràng về việc Trung Quốc xin gia nhập CPTPP.

Chưa đầy một tuần sau khi Trung Quốc thông báo về việc nộp đơn gia nhập CPTPP, ngày 22/09/2021, Đài Bắc (Trung Hoa) cũng đã nộp đơn xin gia nhập Hiệp định này. Thực tế trước đó, Đài Bắc đã nhiều lần thể hiện ý định tham gia CPTPP và cũng đã thảo luận một cách không chính thức với các thành viên của Hiệp định. Tuy nhiên, với việc Trung Quốc bất ngờ nộp đơn gia nhập vào khối, việc tham gia của Đài Bắc có thể sẽ trở nên khó khăn hơn vì mối quan hệ chính trị phức tạp của hai chủ thể này.

Với việc cả Trung Quốc và Đài Bắc đều chính thức yêu cầu được trở thành thành viên của CPTPP, Việt Nam đã bày tỏ quan điểm rằng CPTPP là một Hiệp định mở và do đó Việt Nam sẽ tham vấn chặt chẽ với các thành viên khác về việc tham gia của các đối tác mới có đáp ứng được các tiêu chuẩn của Hiệp định hay không.

Cuối cùng, năm 2021 khép lại với lá đơn xin gia nhập CPTPP của Ecuador vào ngày 17/12/2021. Đây là một quốc gia đang phát triển ở khu vực châu Mỹ - La tinh với một thị trường khoảng 17 triệu dân khá tiềm năng. Tuy nhiên, một số chuyên gia bày tỏ quan ngại về việc nước này có thể đáp ứng được các tiêu chuẩn cao của CPTPP. Hiện đơn xin gia nhập của Ecuador đang được các thành viên CPTPP xem xét.

Như vậy, trong năm 2021 CPTPP đã nhận được tới 4 đơn xin gia nhập chính thức từ 4 nền kinh tế ở 3 Châu lục khác nhau trên thế giới. Điều này cho thấy sức hấp dẫn của Hiệp định đã vượt ra khỏi biên giới hai bờ Thái Bình Dương. Dự đoán trong năm 2022 sẽ tiếp tục có thêm nhiều đối tác xin gia nhập Hiệp định này. Gần nhất có thể là Hàn Quốc khi nước này đã có động thái rõ ràng về việc tham gia CPTPP.

Cụ thể, ngày 27/12/2021, Bộ trưởng Tài chính Hàn Quốc đã thông báo nước này sẽ đẩy nhanh quá trình lấy ý kiến công chúng và dự kiến nộp đơn chính thức xin gia nhập CPTPP vào tháng 04/2022. Khả năng cao Hàn Quốc sẽ thực hiện được kế hoạch này vì trong suốt thời gian qua nước này đã rất tích cực nghiên cứu và thảo luận với các bên liên quan để có thể gia nhập CPTPP trong thời gian sớm nhất.

